

Ihmeelliset vuodet -vanhemmuusryhmät (Incredible years parenting programme)

Kasvun tuki -luokitus: Vahva menetelmä

Intervention kohderyhmä:

Vanhemmat, lapsiperheet

Intervention toteutus:

Ryhmä

Intervention tavoite:

Intervention tavoitteena on vahvistaa vanhempien myönteisten kasvatukseen käytettyä käytösongelmaisten lasten kanssa ja tätä kautta vahvistaa lapsen itsetuntoa ja suoriutumista arjessa.

Intervention kuvaus:

Ihmeelliset vuodet on ryhmämuotoinen interventio 3–12-vuotiaiden käytöksellään oireilevien ja käyttäjäriöisten lasten vanhemmille. Intervention teoreettinen tausta on sosiaalisen oppimisen teoriassa, kiintymyssuhdeteoriassa, kognitiivis-behavioraalissa teoriassa ja käytösongelmien ehkäisyn ja hoidon tutkimustiedossa. Vertaisryhmien ohjaajina toimii kaksi Ihmeelliset vuodet -ryhmäohjaajakoulutuksen saanutta lapsiperheiden parissa työskentelevää ammattilaista. Vanhemmuusryhmissä käsiteltäviä aiheita toteutetaan strukturoiduilla työtavoilla. Vertaisryhmät kokoontuvat viikoittain yhteensä 12–20 kertaa. Vertaisryhmissä opetellaan uusia kasvatukseen menetelmiä ja korostetaan lapsen ja vanhemman yhdessä tekemistä, rajojen asettamista, lapsen käyttäytymiseen puuttumista ja lapseen kohdistettavaa empatiaa. Vanhempia tuetaan uusien kasvatukseen menetelmien käytössä, esimerkiksi viikoittaisten puheluiden myötä.

Intervention saatavuus Suomessa:

Vanhemmuusryhmäohjaajaksi voi kouluttautua lapsiperheiden parissa työskentelevät ammattilaiset. Koulutusta järjestää Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, mutta koulutuksen materiaalien ja sisällön tausta on osin kansainvälisessä yhteistyössä. Interventio on osa Yhdysvalloissa kehitettyä Ihmeelliset vuodet -menetelmäperhettä. Interventio on Suomessa käytössä lapsiperheiden palveluissa.

Intervention tutkimus- ja vaikuttavuusnäyttö:

Kansainvälisesti interventiosta on tehty meta-analyysi (Menting ym. 2013), RCT-tutkimuksia (esim. Scott ym. 2014) ja katsauksia. Pohjoismaissa interventiosta on tehty RCT-tutkimuksia (Axberg & Broberg 2012; Larsson ym. 2009; Stattin ym. 2015). Intervention on todettu olevan vaikuttava menetelmä lapsen aggressiivisuuden (Larsson ym. 2009), käytösongelmien (Axberg & Broberg 2012; Karjalainen ym. 2016) ja vanhempien kokeman stressin vähentäjänä (Larsson ym. 2009; Stattin ym. 2015) vertailuryhmään nähden. Intervention on todettu lisäävän myös vanhemman kokeman kompetenssin tunnetta (Stattin ym. 2015). Interventiosta on runsaasti tutkimusperustaista vaikuttavuusnäyttöä.

Kirjallisuus:

Axberg, U. & Broberg, A. (2012). Evaluation of “The incredible years” in Sweden: The transferability of an American parent-training program to Sweden. *Scandinavian Journal of Psychology*, 53, 224–232.

Karjalainen, P., Santalahti, P. & Sihvo, S. (2016). Vaikuttavatko vanhemmuustaitoja tukevat ohjelmat lapsen käyttäjäriöiden ja -ongelmien ehkäisyssä ja vähentämisessä? *Duodecim*, 10, 967–974.

Larsson, B., Fossum, S., Clifford, G., Drugli, M. B., Handegård, B. H. & Morch, W-T. (2009). Treatment of oppositional defiant and conduct problems in young Norwegian children: Results of randomized controlled trial. *European Child and Adolescent Psychiatry*, 18, 42–52.

Menting, A. T., de Castro, B. O. & Matthys, W. (2013). Effectiveness of the Incredible years parent training to modify disruptive and prosocial child behavior: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 33, 901–913.

Scott, S., Briskman, J. & O'Connor, T. G. (2014). Early prevention of antisocial personality: long-term follow-up of two randomized controlled trials comparing indicated and selective approaches. *American Journal of Psychiatry*, 171, 649–657.

Stattin, H., Enebrink, P., Özdemir, M. & Gianotta, F. (2015). A national evaluation of parenting programs in Sweden: The short-term effects using an RCT effectiveness design. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 83(6), 1069–1084.